

Mesilastõud Eestis

Eestis saab praegu osta kolme tõugu mesilasi.

EESTI TUMEMESILANE on meie kohalik tõug. Paraku hakkab ta meil haiguste, hoolsa tõuaretuse ning suuremale toodangule orienteeritud mesindamise tagajärjel haruldaseks jääma.

Tumemesilane talvitub hästi, vajades seejuures vähe lisa sööta. Ta on ka võrdlemisi haiguskindel. Hobi korras pidamiseks on ta üpriski sobiv, kui mitte arvestada seda, et ta ärritub kergesti ja nõelab veel kergemini. Meetoodangu poolest jääb meie kohalik tõug samuti teistele alla.

N-ö harjutamiseks esimesel aastal sobib ta aga hästi, v.a juhul, kui mesinik ei soovi üldse, et teda nõelataks. Viimasel juhul tuleks kohe alguses hankida rahulikumat tõugu ja suure toodanguvõimega mesilaspere. Mõistagi on see kulukam ja võib juhtuda, et vilumuse puudumisel ei tasu investeerida.

KRAINI TÕUG on suurekasvuline ning rahulik, samuti hea talvekindlusega. Võrreldes meie kohaliku tõuga, on tema meetoodang parem, samas kipub ta aga andma palju sülemeid. Selle takistamine on üks keerukaimaid ülesandeid mesinduses.

Seetõttu seda tõugu mesindushuvilisele esimese prooviperena võtta ei soovitaks. Soodsates oludes võivad need mesilinnud teha isegi nii, et väljalennanud sülem kogub uues tarus kärjed mett täis, ehitab emakupud ja ema mune sinna. Siis lendab ta osa sülemiga minema, osa jääb paigale.

Kraini tõug sobib kevadise saagi ära kasutamiseks ja varajaseks pere arenguks. Itaallased nõuavad sel ajal valgurikka lisa söödaga järeleaitamist, kipuvad muidu krainidest kevadel ja varasulvel maha jääma. Mine võta kinni, kas on lihtsam kraini sülemeid taga ajada

või itaallasi kevadel pudersööda ja õietolmuga turgutada.

ITAALIA MESILASED on populaarsed rahuliku iseloomu, suurte perede ja hea toodanguvõime tõttu. Aga nad kipuvad teistes peredes röövima käima (see võib viia kiirele nakatumisele nt varroatoosi, sest röövimise ohvriks satuvad sageli haiguste tõttu nõrgenenud pered).

Samuti pole itaallastele päriselt selgeks saanud meie oludes talvitumine: nad tarvitavad palju sööta ja võivad kergesti haigestuda näiteks kõhulahtisuse ning hukkuda. Kuid mesilaste talveks ettevalmistamine nõuab pigem korralikkust ja kohusetunnet kui kõrget professionaalsust. Kes suutis suvel mesilindudega hakkama saada, tuleb toime ka sügisese siirupisootmise jms. Seetõttu sobivad itaallased ka algajale.

Räägitakse, et mõnikord itaallased ei moodustagi talvekobarat ning kasvatavad talv läbi hauet. Sööda- ja suirakulu on sel juhul suur. Kevadeks on neil sageli suirakärjed lagedaks tehtud, loodusest pole aga pahatihti midagi saada. Ehk peaks itaalia tõuga katsetama

nii, et sügisel anda minimaalselt suirakärgi ning hoida need kevadise pesa laiendamise ajaks?

Kevadel kipuvad itaalia mesilased meie tingimuste jaoks uimaselt arenema, ootavad ilmselt kuuma vahemereist kevadet. Itaallased kasvatavad väga suure pere. Nüüd tekib keeruline olukord: algul jäävad nad arengus maha, suvel on aga iga järgnev mummipõlvkond eelmisest suurem ja kogu jõud läheb mesilaste kasvatamisele.

Tulemuseks võib olla, et mesinik jääb ilma meeta, sest suve lõpuks, kui pere on täisjõus ja suudaks nädalaga koguda mitukümmend kilo mett, pole eestimaistest loodusest enam midagi võtta. Niisugune risk tõestab veel kord, et itaallasi peab kevadise arengu juures algul aitama.

MART VABAR

Samal teemal lugege põhjalikumalt Mart Vabari varsti ilmuvast raamatust "Mesiniku Magus Elu ehk harrastusmesila rajamine ja rentaabell majandamine".

Mesilased aitavad maja osta

Mähel peab üks tubli pensionär juba tosina jagu aastaid hobi korras mesilasi. Ühel kevadel palub kinnisvaramaaklerist naabrimees temalt nõu, et samuti mesilasi pidama hakata. Muuhulgas soovitab mesinik naabrile itaallasi, too uurib aga hoopis, millised on kõige kurjemad tõugu mesilased ning kust neid võiks saada.

Suve jooksul areneb kahe eri põlvkonna mesiniku vahel lahe tutvus, mõnelgi korral mekitakse õhtul aias ka õllevahtu ja arutatakse mesilaste pidamist.

Sügisel, kui saak on tarudest välja võetud, kiidab kumbki oma tulemust.

Staažikam mesinik teatab: "Läks

päris kenasti, kolme taru pealt kokku tuli oma 150 kilo, 130 kilo ostsid sugulased juba ära."

Teine teatab: "Jah, hea, kui toodangut tuleb nii kõvasti, et arvetki pidada ei viitsi. Minul läks palju paremini, sain väga odava hinnaga kätte poolelioleva maja, mida teiselt poolt üritas ehitada naaber."